

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΣΥΣΤΑΣΗ (ΕΕ) 2022/553 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 5ης Απριλίου 2022

για την παρακολούθηση της παρουσίας τοξινών *Alternaria* στα τρόφιμα

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 292,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η επιστημονική ομάδα για τις μολυσματικές προσμίξεις στην τροφική αλυσίδα (CONTAM) της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων (στο εξής: EFSA) εξέδωσε επιστημονική γνώμη το 2011 σχετικά με τους κινδύνους που ενέχει η παρουσία τοξινών των μυκήτων του γένους *Alternaria* στα τρόφιμα για την υγεία των ζώων και τη δημόσια υγεία ⁽¹⁾.
- (2) Επίσης, η EFSA δημοσίευσε πιο πρόσφατα επιστημονική έκθεση για την αξιολόγηση της διατροφικής έκθεσης του ευρωπαϊκού πληθυσμού στις τοξίνες *Alternaria* ⁽²⁾. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η εκτιμώμενη χρόνια έκθεση στις τοξίνες *Alternaria* αλτερναριόλη, μονομεθυλαιθέρα αλτερναριόλης και τενοουζονικό οξύ μέσω της διατροφής υπερβαίνει το σχετικό όριο των τοξικολογικών επιφυλάξεων, γεγονός που καταδεικνύει την ανάγκη για πρόσθετα δεδομένα τοξικότητας όσον αφορά συγκεκριμένες ενώσεις.
- (3) Η EFSA συνέστησε να συγκεντρωθούν περισσότερα δεδομένα σχετικά με την παρουσία τοξινών *Alternaria* στα σχετικά τρόφιμα (π.χ. φρούτα και προϊόντα φρούτων, ντομάτες και προϊόντα με βάση τη ντομάτα και τρόφιμα με βάση τα δημητριακά για βρέφη και μικρά παιδιά, μεταξύ άλλων). Επιπλέον, η EFSA συνέστησε τη χρήση πιο ευαίσθητων αναλυτικών μεθόδων προκειμένου να μειωθεί η αβεβαιότητα σχετικά με την έκθεση στις διάφορες τοξίνες *Alternaria*: η εν λόγω αβεβαιότητα οφείλεται στο υψηλό ποσοστό δεδομένων που αναφέρονται ως «κατώτερα του ορίου ποσοτικού προσδιορισμού (στο εξής: ΟΠΠ)» στο επί του παρόντος διαθέσιμο σύνολο δεδομένων, δεδομένου ότι οι αναλυτικές μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν δεν ήταν πάντοτε επαρκώς ευαίσθητες.
- (4) Οι ορθές γεωργικές πρακτικές, οι ορθές συνθήκες αποθήκευσης και μεταφοράς και οι ορθές πρακτικές παραγωγής μπορούν να μειώσουν ή να αποτρέψουν την παρουσία τοξινών *Alternaria* στα τρόφιμα. Ωστόσο, πρέπει να συγκεντρωθούν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους παράγοντες που οδηγούν σε σχετικά υψηλά επίπεδα τοξινών *Alternaria* σε ορισμένα τρόφιμα, ώστε να μπορούν να προσδιοριστούν τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την αποφυγή ή τη μείωση της παρουσίας των συγκεκριμένων τοξινών *Alternaria* στα εν λόγω τρόφιμα.
- (5) Προκειμένου να δοθούν κατευθύνσεις σχετικά με το πότε κρίνεται σκόπιμο να προσδιοριστούν οι παράγοντες που οδηγούν σε σχετικά υψηλά ή ακόμα και σε σημαντικά επίπεδα τοξινών *Alternaria* στα τρόφιμα, είναι αναγκαίο να καθοριστούν ενδεικτικές τιμές για τα τρόφιμα με βάση τα δεδομένα που είναι διαθέσιμα στη βάση δεδομένων της EFSA. Ενδεικτικά επίπεδα έχουν καθοριστεί μόνο για τα τρόφιμα για τα οποία υπάρχουν επαρκή δεδομένα σχετικά με την παρουσία των τοξινών.
- (6) Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να προταθεί η παρακολούθηση των τοξινών *Alternaria* στα τρόφιμα και ο προσδιορισμός των παραγόντων που οδηγούν στα υψηλά επίπεδά τους σε ορισμένα τρόφιμα.

⁽¹⁾ Ομάδα της EFSA για τις μολυσματικές προσμίξεις στην τροφική αλυσίδα (CONTAM): Scientific Opinion on the risks for animal and public health related to the presence of *Alternaria* toxins in feed and food (Επιστημονική γνώμη σχετικά με τους κινδύνους για την υγεία των ζώων και τη δημόσια υγεία που συνδέονται με την παρουσία τοξινών *Alternaria* στις ζωοτροφές και τα τρόφιμα). *EFSA Journal* 2011· 9(10):2407, 97 σ., doi:10.2903/j.efsa.2011.2407. Διατίθεται στη διεύθυνση: www.efsa.europa.eu/efsajournal.

⁽²⁾ EFSA, Arcella D, Eskola M και Gómez Ruiz JA, 2016. Scientific Report on the dietary exposure assessment to *Alternaria* toxins in the European population (Επιστημονική έκθεση για την αξιολόγηση της διατροφικής έκθεσης του ευρωπαϊκού πληθυσμού στις τοξίνες *Alternaria*). *EFSA Journal* 2016· 14(12):4654, 32 σ., doi:10.2903/j.efsa.2016.4654.

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ:

- (1) Τα κράτη μέλη, σε στενή συνεργασία με τους υπευθύνους των επιχειρήσεων τροφίμων, θα πρέπει να παρακολουθούν τις τοξίνες *Alternaria* αλτερναριόλη, μονομεθυλαιθέρα αλτερναριόλης και τενουαζονικό οξύ στα τρόφιμα, ιδίως στα επεξεργασμένα προϊόντα ντομάτας, τη σκόνη πάπρικας, τους σπόρους σησαμιού, τους ηλιόσπορους, το ηλιέλαιο, τους καρπούς με κέλυφος, τα αποξηραμένα σύκα και τις τροφές με βάση τα δημητριακά για βρέφη και μικρά παιδιά. Επίσης, εάν είναι δυνατόν, θα πρέπει να αναλυθούν και άλλες τοξίνες *Alternaria* και τα αποτελέσματα να αναφερθούν στην EFSA.
- (2) Τα κράτη μέλη πρέπει να ακολουθούν τις σχετικές διαδικασίες δειγματοληψίας που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 401/2006 της Επιτροπής 23ης Φεβρουαρίου 2006 ⁽³⁾, για να εξασφαλιστεί ότι τα δείγματα είναι αντιπροσωπευτικά. Για τα επεξεργασμένα προϊόντα ντομάτας, η διαδικασία δειγματοληψίας πρέπει να διενεργείται σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζονται στο μέρος Η (υγρά προϊόντα) ή στο μέρος Ι (στερεά προϊόντα) του παραρτήματος Ι του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 401/2006. Στις περιπτώσεις όπου η διαδικασία δειγματοληψίας που εφαρμόζει ο υπεύθυνος της επιχείρησης τροφίμων αποκλίνει από τη διαδικασία που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 401/2006, το δείγμα θα πρέπει να παραμένει αντιπροσωπευτικό της παρτίδας.
- (3) Για τον προσδιορισμό της αλτερναριόλης και του μονομεθυλαιθέρα αλτερναριόλης, το ΟΠΠ δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 2 μg/kg στα τρόφιμα με βάση τα δημητριακά για βρέφη και μικρά παιδιά και τα 4 μg/kg σε άλλα τρόφιμα. Για τον προσδιορισμό του τενουαζονικού οξέος, το ΟΠΠ δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 20 μg/kg σε όλα τα τρόφιμα.
- (4) Τα κράτη μέλη, με την ενεργό συμμετοχή των υπευθύνων των επιχειρήσεων τροφίμων, θα πρέπει να διεξάγουν έρευνες για τον προσδιορισμό των παραγόντων που οδηγούν σε επίπεδα που υπερβαίνουν τα ενδεικτικά και για τις επιπτώσεις της επεξεργασίας στο επίπεδο των συγκεκριμένων τοξινών *Alternaria*, όπως προβλέπεται στο παράρτημα της παρούσας σύστασης.
- (5) Τα κράτη μέλη και οι υπεύθυνοι των επιχειρήσεων τροφίμων θα πρέπει να παρέχουν στην EFSA τα δεδομένα για το προηγούμενο έτος έως τις 30 Ιουνίου κάθε έτους προκειμένου να συγκεντρώνονται σε ενιαία βάση δεδομένων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που περιέχονται στις κατευθυντήριες γραμμές της EFSA σχετικά με την τυπική περιγραφή δείγματος για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές και τις επιπρόσθετες ειδικές απαιτήσεις για την υποβολή εκθέσεων της EFSA ⁽⁴⁾.

Βρυξέλλες, 5 Απριλίου 2022.

Για την Επιτροπή
Στέλλα ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ
Μέλος της Επιτροπής

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 401/2006 της Επιτροπής, της 23ης Φεβρουαρίου 2006, για τον καθορισμό μεθόδων δειγματοληψίας και ανάλυσης για τον επίσημο έλεγχο των επιπέδων μυκοτοξινών στα τρόφιμα (ΕΕ L 70 της 9.3.2006, σ. 12).

⁽⁴⁾ <https://www.efsa.europa.eu/en/call/call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-0>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ενδεικτικά επίπεδα για την αλτερναριόλη, τον μονομεθυλαιθέρα αλτερναριόλης και το τενοαζονικό οξύ σε ορισμένα τρόφιμα με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία στη βάση δεδομένων της EFSA· σε περίπτωση υπέρβασης των εν λόγω επιπέδων θα πρέπει να διεξαχθούν έρευνες σχετικά με τους παράγοντες που οδηγούν στην παρουσία τοξινών *Alternaria* ή με τα αποτελέσματα της επεξεργασίας τροφίμων. Τα ενδεικτικά επίπεδα δεν είναι τα επίπεδα ασφάλειας τροφίμων.

Τρόφιμα	Αλτερναριόλη (ΑΟΗ) (μg/kg)	Μονομεθυλαιθέρας της αλτερναριόλης (ΑΜΕ) (μg/kg)	Τενοαζονικό οξύ (ΤεΑ) (μg/kg)
Επεξεργασμένα προϊόντα ντομάτας	10	5	500
Σκόνη πάπρικας	—	—	10 000
Σπόροι σησαμιού	30	30	100
Ηλιόσποροι	30	30	1 000
Ηλιέλαιο	10	10	100
Καρποί με κέλυφος	—	—	100
Αποξηραμένα σύκα	—	—	1 000
Τρόφιμα με βάση τα δημητριακά για βρέφη και μικρά παιδιά	2	2	500